

KLAIPĖDOS JAUNIMO ORGANIZACIJŲ ASOCIACIJA „APSKRITASIS STALAS”

Klaipėdos miesto savivaldybės tarybai

Klaipėdėdos miesto savivaldybės jaunimo reikalų tarybai

Klaipėdos miesto savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriui

Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos švietimo skyriui

REZOLIUCIJA DĖL NEMOKAMŲ MENSTRUACINIŲ PRIEMONIŲ TIEKIMO BEI LYTINIO ŠVIETIMO UGDYMO KLAIPĖDOS MIESTO MOKYKLOSE

2025 m. lapkričio 28 d. Nr. REZ-25/001

Klaipėda

Klaipėdos jaunimo organizacijų asociacija „Apskritasis stalas“ (toliau – KLAS) – didžiausia skėtinė nevyriausybinių jaunimo organizacijų Klaipėdos mieste, vienijanti jaunimo ir su jaunimu dirbančias organizacijas, pripažįsta, kad menstruacinių higieninių produktų prieinamumas bei lytinio švietimo ugdymas mokyklose yra tiesiogiai susijęs su sveikatos priežiūra, t. y. geros menstruacinės sveikatos palaikymu. Siekiant užtikrinti lygių teisių ir galimybių palaikymą bei kiekvienos Klaipėdos miesto moksleivės tinkamą sveikatą ir orumą skatiname Klaipėdos miesto savivaldybę garantuoti prieinamumą prie nemokamų menstruacinių priemonių bei lytinio švietimo Klaipėdos miesto mokyklose 5-12 klasių mokinėms.

Menstruaciniai higienos produktai – tai paketai, tamponai, įklotai, menstruacinės taurelės ir specialios kelnaitės, skirtos menstruacijų surinkimui. Dėl finansinių sunkumų šie produktai Lietuvoje vis dar nėra prieinami visoms moterims. Nuo 2025 m. pradžios minimali mėnesinė alga (MMA) Lietuvoje padidėjo iki 1038 eurų¹. Tai – 12 proc. augimas, lyginant su ankstesne 924 eurų MMA (2024 metais) 2. Darbuotojų, gaunančių minimalią algą, pajamos „į rankas“ padidėjo maždaug 69 eurai ir šiuo metu siekia apie 777 eurus. Ši suma viršija preliminarą 2025 m. skurdo rizikos ribą (732 eurus). Nors MMA per pastaruosius metus augo sparčiai, kartu

¹ Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Patvirtinta: MMA nuo 2025 m. – 1038 eurai, 2024 [cituota 2025 lapkričio 24], <https://socmin.lrv.lt/lt/naujienos/patvirtinta-mma-nuo-2025-m-1038-eurai/>

² Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Nuo 2024 m. MMA – 924 eurai, 2023 [cituota 2025 lapkričio 24], <https://socmin.lrv.lt/lt/naujienos/nuo-2024-m-mma-924-eurai/?lang=lt>.

augo ir Lietuvoje vyraujanti infliacija, o tai vis dar mažina realią gyventojų perkamąją galią. todėl asmenims, gaunantiems minimalią algą ar išlaikantiems vaikus turint ribotas pajamas, išlieka

KLAIPĖDOS JAUNIMO ORGANIZACIJŲ ASOCIACIJA „APSKRITASIS STALAS”

sudėtinga reguliariai užtikrinti galimybę įsigyti menstruacinės higienos priemonių.

Pasaulio sveikatos organizacija (PSO) ragina menstruacijų sveikatą vertinti kaip sveikatos ir žmogaus teisių, o ne tik higienos problemą, akcentuodama fizinius, psichologinius ir socialinius jos aspektus, lydinčius žmogų nuo menarchės iki menopauzės. Menstruacinė sveikata, anot PSO, reiškia prieigą prie informacijos, reikiamų priemonių, tinkamų sanitarinių sąlygų, empatiškos priežiūros ir aplinkos be stigmos, kurioje žmonės gali visavertiškai dalyvauti mokykloje, darbe ir visuomenėje. Tačiau realybėje menstruacinių priemonių trūkumas vis dar lemia tai, kad dalis merginų priverstos praleisti pamokas, patiria stresą, jaučiasi socialiai atskirtos. Šią situaciją sunkina ir mokyklose stokojamas išsamus lytinis švietimas – moksleiviams trūksta žinių apie menstruacinę higieną, lytiškumą ir sveikatą, o informacijos stygius prisideda prie nepagrįstų nuostatų bei patyčių lyties pagrindu.³

Siekiant gerinti moksleivių gerovę ir mažinti menstruacijų keliamą nelygybę, Klaipėdoje siūloma užtikrinti, kad visos 5–12 klasių moksleivės, nepaisant jų finansinės padėties, turėtų vienodą prieigą prie menstruacinių higienos produktų. Tai būtų įgyvendinama diegiant nemokamų higienos priemonių tiekimą mokyklose bei organizuojant kvalifikuotų specialistų vedamas lytiškumo paskaitas, kurios padėtų mažinti sveikatos ir psichologines problemas, skatintų atvirumą ir prisidėtų prie diskriminacijos lyties pagrindu mažinimo. Pirmuoju etapu siūloma programą išbandyti gimnazijose, o jai pasiteisinus – plėsti į pagrindines mokyklas ir progimnazijas.

Tokia praktika jau veikia Lietuvoje – Šiaulių rajono Kuršėnų Pavenčių mokykla pirmoji šalyje įrengė higieninių įklotų dozatorių ir pradėjo nemokamai teikti priemones moksleivėms. Pasak Šiaulių rajono mero, šiai iniciatyvai nereikia didelių lėšų, o pati mokykla patvirtino, kad priemonė mažina skurdą, socialinę atskirtį ir skatina atviriau kalbėti apie moterų sveikatą.⁴ Teigiamą efektyvumą rodo ir tarptautinė praktika: Naujojoje Zelandijoje įgyvendinta nacionalinė nemokamų menstruacinių produktų programa, kurios ankstyvieji vertinimai siejami su geresniu mokinių lankomumu ir bendra moksleivių gerove.⁵

3 World Health Organization. WHO statement on menstrual health and rights, 2022 [cituota 2025 lapkričio 25], <https://www.who.int/news/item/22-06-2022-who-statement-on-menstrual-health-and-rights>

4 Šiaulių rajono mokykla pirmoji Lietuvoje moksleivėms dalija įklotus nemokamai, 2024 [cituota 2025 lapkričio 25], https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/2436982/siauliu-rajono-mokykla-pirmoji-lietuvoje-moksleivems-dalija-iklotus-nemokamai?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR3KJD3lYs7YnGG27Od6c7_10o05XVWZGtWhL-P2LYXbQP36kJZXmVu_xkg_aem_HE2hs8JS6bPBSgFLHVushA

5 Dar viena šalis nemokamai dalins moterų higienos produktus – Naujoji Zelandija kovoja su mėnesinių skurdu, 2021 [cituota 2025 lapkričio 25], <https://www.lrt.lt/naujienos/pasaulyje/6/1347470/dar-viena-salis-nemokamai-dalins-moteru-higienos-produktus-naujoji-zelandija-kovoja-su-menesiniu-skurdu>

Atsižvelgiant į visas aukščiau išdėstytas aplinkybes – PSO rekomendacijas, mokslinius ir

KLAIPĖDOS JAUNIMO ORGANIZACIJŲ ASOCIACIJA „APSKRITASIS STALAS”

informacinius šaltinius, Klaipėdos mokyklų ir jaunimo situaciją bei savivaldybės strateginius įsipareigojimus socialinei lygybei ir sveikatai – akivaizdu, kad prieiga prie menstruacinių higienos priemonių šiuo metu yra nepakankama. Todėl siūloma Klaipėdos miesto savivaldybei nuo 2026 metų užtikrinti visoms 5–12 klasių moksleivėms vienodą ir nemokamą prieigą prie higienos priemonių, įgyvendinti kvalifikuotų specialistų vedamą lytiškumo ir menstruacinės sveikatos švietimą bei remti iniciatyvas, kurios mažina socialinę atskirtį, skurdą ir diskriminaciją, taip sudarant prielaidas ilgalaikiai menstruacinės sveikatos prieigos gerinimo plėtrai Klaipėdos mieste.

Pirmininkas

Augustas Reikertas

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Klaipėdos jaunimo organizacijų asociacija „Apskritasis stalas”
Dokumento pavadinimas (antraštė)	REZOLIUCIJA DĖL NEMOKAMŲ MENSTRUACINIŲ PRIEMONIŲ TIEKIMO BEI LYTINIO ŠVIETIMO UGDYMO KLAIPĖDOS MIESTO MOKYKLOSE
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašas #1	
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Augustas Reikertas, Pirmininkas
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-11-28T12:46:13.0000000+02:00
Parašo formatas	Kvalifikuotas elektroninis parašas
Laiko žymoje nurodytas laikas	-
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	SK ID Solutions EID-Q 2021E SK ID Solutions AS EE
Sertifikato galiojimo laikas	2030-07-20T23:59:59+03:00
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	Metaduomenų vientisumas užtikrintas elektroniniais parašais
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	0
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	EAIS LPP v1.6-SNAPSHOT
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų, 2025-11-28 12:47:58